

Prevenција: „Klikni zdravo“ – Prevenција i rana intervencija za smanjenje primjene i zlouporabe alkohola, droga i drugih oblika ovisnosti mladih u Hrvatskoj

Provoditelj: HUHIV

Godina provedbe: 2024

Kratki opis programa

Program ima za cilj osnažiti mlade ljude da donose zdrave odluke u vezi s uporabom i eksperimentiranjem s drogama, alkoholom, cigaretama, internetom, kockanjem te mentalnim zdravljem i nasiljem.

Sažetak programa

Mapiranje potreba zajednice, razvijanje mobilne aplikacije za bolji obuhvat mladih i pravovremeni pristup samopomoći i prevenciji svih vrsta ovisnosti i povezanih šteta pomoću interaktivnih informacija i integracijom u inovativne metode edukacije.

1. Županije provedbe

Grad Zagreb

2. Datum početka i završetka programa

Datum početka: 15.11.2023

Datum završetka: 14.11.2025

3. Ostvaruje li program formalno partnerstvo u zajednici

da

4. Ako da, s kim (suradnik u provedbi)

Hrvatski zavod za javno zdravstvo (HZJZ)

5. Dosadašnja iskustva udruge/institucije u provedbi istog ili sličnih programa

Mjesto provedbe programa: Cijela Hrvatska

Godina u kojoj se program provodio: 2021.-2024.

Broj obuhvaćenih korisnika: 9489

6. Je li program originalno autorsko djelo nositelja ili je preuzet za korištenje uz dozvole autora

Izvor programa: Originalni program

Originalni naziv programa na jeziku s kojeg je preuzet:

7. Razina preventivnih intervencija

Univerzalna

8. Okruženje na koje je program primarno usmjeren

Zajednica

9. Rizici i zaštitni mehanizmi na koje program cilja

Rizici i mehanizmi: Rizici na ponašanja djece i mladih vezano uz eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti i ponašajnim ovisnostima- uporaba sredstava ovisnosti (pušenje, droge, alkohol) i ponašajne ovisnosti (kockanje / igre na sreću,

prekomjerna uporaba interneta / mobitela) me u mladima; nedostatak percepcije o štetnim u incima (kratkoročno i dugoročno) uključujući i savjete o prevenciji; nedostatak sustavnog i kvalitetnog razvoja životnih vještina mladih koje imaju ključnu ulogu u prevenciji ovisnosti i rizika njihovih oblika ponašanja; nedostatak znanja u informiranosti i pristupu roditelja u prevenciji rizika njihovih ponašanja i zdravog usmjerenja svoje djece.

Zaštitni mehanizmi: - Sprječavati i suzbijati pojavu svih oblika ovisnosti među djecom i mladima te rizika u ponašanju djece i mladih vezano uz eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti i ponašajnim ovisnostima (zaštititi djecu i mlade od zapošljavanja konzumacije droga i drugih sredstava ovisnosti i poticanje na suprotstavljanje izazovima svih vrsta ovisnosti i poboljšati vještine rješavanja problema i donošenja odluka vezanih uz rizike ovisnosti – prevencija na individualnoj razini)

- Promocija mentalne, emocionalne i ponašajne dobrobiti zajednice kako bi se stvorilo povoljno okruženje za izbjegavanje razvoja visokorizikativnih ponašanja i pojave ovisnosti (razvijanje pozitivnog mišljenja i stavova u zajednici i javnosti o nekorištenju droga i izbjegavanju razvoja ponašajnih ovisnosti, promicanje zdravih stilova života kao alternativu za eksperimentiranje i primjenu rizika njihovih ponašanja za razvoj ovisnosti – prevencija utjecajem na okolišne mehanizme)

- Smanjiti postojeće rizike i štetna ponašanja povezane sa ovisnostima o drogama, alkoholom, cigaretama i internetu, što je prije moguće (smanjiti utjecaje šteta nastalih ovisnošću o drogama, alkoholom, cigaretama i internetu) jačanjem kapaciteta za pravovremeno prepoznavanje rizika i problema s ovisnostima te pomoći i prilikom upućivanja na stručne službe pomoći i podrške)

10. Procjena potreba

Način provedbe: Provedeno mapiranje potreba društvene zajednice koje obuhvaća osobe koje su liječeni ovisnici o drogama, mlade osobe koje su u riziku od ovisnosti i drugih rizika njihovih ponašanja i osobe koje su dugoročno isključene s tržišta rada; Analiza Europskog istraživanja o pušenju, pijenju alkohola i uzimanju droga među učenicima; Analiza rezultata istraživanja stanja kvalitete života ovisnika, s gledišta aktivnih i liječenih ovisnika o drogama na području Republike Hrvatske; Analiza rezultata istraživanja o stanju u području ovisnosti u općoj populaciji Republike Hrvatske. Očekivani rezultati: Dugoročno, očekujemo utjecaj na osnaživanje mladih ljudi da donose zdrave odluke u vezi s uporabom droga, alkohola, cigareta, interneta, kockanjem, mentalnim zdravljem odnosno ostvarenje utjecaja na suzbijanje i sprječavanje pojave svih oblika ovisnosti među djecom i mladima te rizika njihovih ponašanja adolescenata i mladih vezanih uz eksperimentiranje sa sredstvima ovisnosti i ponašajnim ovisnostima.

Također, projektom želimo doprinijeti osnaživanju obitelji i roditelja i ostalih osoba u okruženju mladih kako bi im mogli pružiti bolju podršku u stjecanju znanja i razvoju vještina za odupiranje svim oblicima ovisnosti, jačanju kapaciteta stručnjaka koji rade s adolescentima i mladima, u području obrazovanja te prevencije ovisnosti, uključujući i sve liječnike na primarnoj razini zdravstvene zaštite.

11. Trajanje programa

Trajanje jednog ciklusa programa u tjednima: n/a

12. Ciljevi programa

Opći: Opći cilj preventivnog programa je osnažiti mlade ljude da donose zdrave odluke u vezi s uporabom i eksperimentiranjem s drogama, alkoholom, cigaretama, internetom, kockanjem te mentalnim zdravljem i nasiljem.

Specifični: Posebne ciljevi su inovativni pristup koji se sastoji od više strategija - od upotrebe digitalnih interaktivnih alata samopomoći i edukacije do interaktivno-edukativnih, alternativnih aktivnosti:

- Mapirati potrebe lokalne zajednice u području prevencije ovisnosti i smanjenja šteta

- Izrada i uspostava interaktivne mobilne aplikacije za samopomoć i samoprocjenu rizika njihovih ponašanja te online edukaciju opće populacije i ranjivih skupina temeljem rezultata mapiranja potreba i izradenog kataloga edukacija s fokusom na razvoj životnih vještina

- Obuhvatiti mlade prije nego što počnu koristiti droge, cigarete, alkohol, kockanje i prekomjerno korištenje digitalnih sadržaja – putem organiziranih edukacija i uključivanja mladih u oblikovanje javnih kampanja te putem promocije i posjeta / preuzimanja digitalne platforme / mobilne aplikacije i njenih sadržaja

- Obuhvatiti mlade koji već eksperimentiraju ili koriste sredstva i/ili ponašajne ovisnosti – putem praćenja količine

posjeta interaktivnim sadržajima digitalnih alata i ostvarenih kontakata podrške

- Povećati razinu znanja o svim vrstama ovisnosti i posljedicama ovisnosti kod mladih te zdravog razvoja životnih vještina

- Ojačati postojeću infrastrukturu samopomoći, informiranja i podrške za prevenciju ovisnosti

- Informirati javnost o štetnim zdravstvenim i socijalnim posljedicama svih vrsta ovisnosti te o učinkovitim metodama prevencije

13. Ciljana skupina

Opća populacija, Srednja škola, Obitelji / roditelji, Stručnjaci (u odgojno-obrazovnom i zdravstvenom okruženju te u organizacijama civilnog društva koji rade sa osobama u riziku od ovisnosti ili osobama koje imaju različite vrste ovisnosti)

14. Korisnici programa

Opis korisnika: - Opća populacija mladih (učenici, studenti, adolescenti, mladi)

- Adolescenti i mladi u riziku od ovisnosti (mladi koji razmišljaju o eksperimentiranju s drogama; mladi koji rekreativno koriste droge; mladi u kontaktu sa okolinom koja potiče alkohol, pušenje, kockanje; učenici sa socijalnim problemima/školskim neuspjehom, mladi u marginaliziranim socijalnim okruženjima/zajednicama, mladi u institucijama...)

- Opća populacija – obitelji, roditelji osoba koje koriste droge (roditelji i drugi članovi obitelji ovisnika, djeca trenutnih i bivših ovisnika), lokalna zajednica

Broj korisnika na godišnjoj bazi:

15. Metode korištene u programu

Radionica, Medijska kampanja, interaktivna mobilna aplikacija za samopomoć i samoprocjenu rizičnog ponašanja te online edukaciju opće populacije i ranjivih skupina

16. Program je evaluiran

Da

17. Vrsta provedene evaluacije

Da - Evaluacija procesa i uinka

18. Metoda evaluacije

Do sada su provedene dvije evaluacije, u obliku mapiranja potreba društvene zajednice i evaluacije i recenzije sadržaja od strane stručnjaka iz područja prevencije ovisnosti i smanjenja šteta. Ostale evaluacije se planiraju provesti u tijeku provedbe aktivnosti u 2025. godini a podrazumijeva: fokus grupe i upitnike, evaluaciju i recenziju sadržaja od strane stručnjaka, intervjue i uključivanje ciljane populacije u oblikovanje promotivnih aktivnosti.

19. Evaluatori

Unutarnji i vanjski

20. Najvažniji rezultati evaluacije

Sukladno rezultatima mapiranja potreba lokalne zajednice, ključni rezultati ukazuju na potrebu ciljanja dvije skupine: mlade i roditelje. Također, nedostatak informacija o štetnim učincima raznih vrsta ovisnosti kao i metoda prevencije s naglaskom na preventivne programe koji ohrabruju razvoj životnih vještina koje su istaknute kao ključne za prevenciju rizičnog ponašanja. Radi se o individualiziranoj perspektivi koja zahvaća i mlade u riziku od razvoja ovisnosti, i roditelje koji žele raditi na odgojnim vještinama za prevenciju razvoja ovih izazova mentalnog zdravlja i razvoja.

- provedeno mapiranje potreba lokalne zajednice u području prevencije ovisnosti

- izrađen izvještaj o rezultatima mapiranja potreba društvene zajednice

- izrađeni i recenzirani sadržaji za ciljane skupine

- izra eni interaktivni alati za ciljne skupine
- izra ene interaktivne edukacije razvoja životnih vještina (reelsi za mlade i katalog za grupne radionice)
- izra ena mobilna aplikacija sa definiranim sadržajima kao alat samopomo i podrške u prevenciji ovisnosti (za mlade i roditelje)

21. Program je promoviran u okviru medijske kampanje na nacionalnoj i/ili lokanoj razini

Promoviran: ne

Sadržaj i tijek kampanje: Planira se u tijeku 2025. godine

22. Ukupni prora un programa za jednu godinu provo enja (HRK)

30.000,00 eur

23. Izvori financiranja

Vlastita sredstva (HRK):

Gradsko financiranje (HRK):

Županijsko financiranje (HRK):

Nacionalno financiranje (HRK): 30.000,00 eur

Drugi izvori (HRK):